

ter se preide k točki »Izpremenitev pravil učit. društva«. G. Čeh je oskrbel pravila učit. društva za ptujski okraj, na podlagi katerih so se sestavila pravila za naše učit. društvo. — O točki »Vročinske počitnice« se je razvnel prav živahen razgovor, ker nekateri šol. vodje vkljub ukazu c. kr. dež. šol. sveta, da je popoldan prost, ako je predpoldne 20^h R. vročine, tudi še popoldne zahtevajo pouk. Glede deželne učit. skupščine se naroča odposlancu, da se zavzame za vse točke, navedene v »Schul- u. Lehrerzeitung« ter se mu podajo natančnejše zahteve učiteljstva o obravnavi šol. zamud, o oproščenju in odpustu učencev. Zahteva naj posebno vračunanje vseh podučiteljskih službenih let ter uravnavo plač po 11., 10., 9., 8. činov. redu državnih uradnikov. — Pri slučajnostih se je razvnel prav živahen razgovor o zadnjih volitvah v okrajni šol. svet. Ker se je tukaj učiteljstvo zopet preziralo vkljub temu, da je že opetovano izrazilo željo, naj voli tudi okr. zastop vsaj enega učitelja v okr. šol. svet, se sklone izraziti okraj. zastopu obžalovanje na takem postopanju.

Vestnik.

Šolske zamude in zapor. Prijatelj nam piše: Intenzivnejše kaznovanje zaradi šolskih zamud je v zadnjem času šolski obisk jako izboljšalo. To je gotovo prav in dobro, zakaj s tem se je tudi povzdignil nivo izobrazbe in znanja na dokaj višjo stopnjo. Nekaj pa je pri tem vendarle žalostnega, namreč kaznovanje staršev z zaporom, in to ni prav in ne dobro. S tem trpi preveč morala in v krajih blizu sodišč tudi dosti ne pripomore k izboljšanju šolskega obiska. Premnogokrat sem že imel žalostno priliko, čuti iz ust sicer poštenega in imovitega kmeta: »Kaj bo, če me naznanite, bom pa šel par ur presedeti v ječo in stvar bo zopet v redu!« Gotovo mi pritrdi vsakteri, da tako govorjenje ni pravo in ne kaže na trden značaj; zato prosimo učiteljske delegate, da se zavzamejo pri deželni skupščini z vso silo, ako je mogoče izpremeniti zakon v tem zmislu, da bi se posled. kaznovali renitentni starši le z globo v denarju in šele tedaj, če se ne bi moglo priti tudi z rubežnijo do plačila, naj bi jih zapirali; in ker gredo krone vsakemu težko izpod palca, se bodo dosegli potem izvestno še lepši uspehi pri šolskem obisku kakor doslej. Toliko v eventualno ravnanje!

Umrli je 9. t. m. gospa Ter. Romihova, roj. pl. Raab, učiteljica na Vidmu in soproga meščanskega učitelja in župana g. dr. Tom. Romiha v Krškem. Rajna blaga gospa je bila rojena Kranjca (v Novem mestu), postala učiteljica in službovala najprvo v Ptuj, a 17 let na Vidmu ob Savi. Izvrstna učiteljica, osobito pri začetnikih, je bila za svoj poklic vneta ter zvesta tovaršica svojemu za slovenski narod vnetemu možu, s katerim je sočutno delila njegove lepe ideje. Edinega sinka je z očetom vred skrbno vzgojevala v slovenskem jeziku in narodnem duhu.

Vrtni koncert v korist Učit. konvikta priredi kranjsko učiteljstvo pod vodstvom tovariša Pavla Gorjupa dne 6. septembra o priliki deželne učit. skupščine na vrtu hotela »Ilirija« v Ljubljani. Pri koncertu sodeluje 150 pevk in pevcev, ki bodo izvajali izbrane in efektne zборе, deloma tudi s spremljevanjem orkestra. — Od učiteljstva je odvisno, da prinese ta koncert Učit. konviktu mnogo dobička. Nabira naj med šolskimi prijatelji vstopnino, oziroma predplačila, da se bo vsaj od daleč izkazalo tako, kakor se je goriško učiteljstvo, ki je s svojim koncertom pridobilo Učit. konviktu 1100 kron.

Desetletnica. Ob letošnjem zborovanju naše »Zaveze« je minilo deset let, odkar je poverila delegacija vodstvo »Zaveze« tovarišem Jelencu, Česniku in Luznarju. Predsednik Jelenc, tajnik Česnik in blagajnik Luznar so vodili teh deset let našo »Zavezo« krepko in požrtvovalno ter si zlasti prizadevali, da se je razširilo naše časopisje in se uravnalo »Zavezino« gmotno stanje. Bilo je treba mnogo napornega dela, da je zrastle ugled naše organizacije in da so začeli z njeno močjo računati tudi drugi faktorji. Tovariš Urbančič je pri banketu v Pulju nazdravil tej trojici, ki stoji

na čelu »Zavezi«. Njegovim željam se pridružujemo tudi mi, kliče: Delujte še desetletja in desetletja dobri in plemeniti stvari v korist!

Redko odlikovanje. C. kr. ministrstvo za uk in bogočastje na Dunaju je z odlokom z dne 11. julija t. l., št. 18517, podelilo g. Ivanu Kuretu, nadučitelju v Dekanih, 50 K nagrade za marljivo gojenje cerkvenega petja. — To je pač redko, zato pa toliko izdatnejše in izpodbudnejše odlikovanje!

Vzgojevalna naloga ljudske šole

po katerih oblastvenih naredbah bi se dala le-ta pospeševati?

Mimo obitelji je šola najvažnejši činitelj pri vzgoji mladine. Šola ni le podpornica in sodelavka, ampak tudi namestnica obitelji pri vzgoji mladine: zato pa morata obe pri težavnem delu biti enakih dejanj ter biti vedno v skladu glede vzgojevalnih pravil in sredstev. Da bi to le povsod tudi tako bilo! A vsakdanja izkušnja nas — žal! — uči vse drugače.

Država in cerkev sicer tudi po svoje vplivata na pouk in vzgojo ljudstva, vendar ostane le edino šoli težavna naloga prave izreje in vzgoje — naroda. — Država in cerkev sprejmeta človeka v svojo oskrb v taki starosti, v kateri se o vzgoji pravzaprav ne more več govoriti.

Dostikrat se šoli očita, da napravi sicer človeka učenega in izvedenega, nikakor pa blagega in lepovednega... S čim naj taka ugovarjanja devljemo v nič? S čim drugim nego s tem, da se vsestransko potrudimo, da imamo za pravo šolsko vzgojo vedno večjo skrb. Duh prave vzgoje naj kraljuje v vsem šolskem življenju. Ves pouk bodi vzgojevalen! Drugi faktorji naj pa šolo, oziroma učiteljstvo pri tem delu krepko podpirajo, a naj ne rujejo proti njima!

Dandanes je človeštvo razvajeno — eden izkuša brez truda živeti, drugi si spet v preživenje naklada preveč dela, zopet drugi ne spoštuje zakona ter pohujšljivo živi i dr. Ali se je potem čuditi, ako tudi mladina posnema slabe zgleds ter se čimbolj pridi? Slabo vedenje, poškodovanje drevja, trpinčenje živali, beračenje, pohajkovanje, goljufija, tatvina in še druge napake se dandanes že udomačujejo v otroških krogih. Je li pa vse to zlo zakrivila ljudska šola? Ne! Neštete razvade so posledica slabih zgledov odraslih ljudi, sploh nasledek raznih slabih družabnih razmer. Ker pa učiteljeva moč ne sega v obitelj, in ker je — po gori omenjenem — vzgoja pokvarjena, a izboljšanja se ni še tako kmalu nadejati, zato bi bilo prav potrebno, ko bi tu posegla država ali občina vmes. Država mora, ako hoče, da ji je obstanek zagotovljen, skrbeti, da se vse njene odredbe natanko in ravno tako izvršujejo, kakor si jih ona misli. V tem oziru vzpostavlja celo vrsto zakonov, po katerih se je državljanom ravnati, če nečejo, da jih pokličejo pred sodni stol. Iz tega se razvidi, da država res spoznava svoj vzgojevalni poklic, ker drugače ne bi tega delala. A ta vzgoja ima navadno s človekom šele tedaj opravila — kakor smo to že s početka omenili — ko je že vzgojen in po zakonu dorastel in polnoleten. Država naj skrbi torej zato, da bo že prej posegla vmes.

V interesu zdravega socijalnega razvitka našega narodnega življenja je zlasti nujno potreba, da uvedo tako od strani države kot tudi od strani družbe naredbes za šoli odraslo mladež v namen, da si ta osigura to, kar si je v ljudski šoli osvojila ter se tudi še dalje naobrazuje.

V to svrhu naj ustanovi država obligatorne nadaljevalne šole, ki bi jih naj mladež pohajala od 14.